दैनिक
लुम्बिनी
निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

फ्ल्याट भाडामा
बुटवल उप-महानगरपालिका-८, सुख्खानगर भानुपथमा अवस्थित सुविधा सम्पन्न 3 BHK (3 Bed Room, 1 living Room, 1 Kitchen , 1 dining, 1 Toilet, Bath Room, 1 Toilet) गाडी पार्किङ्ग सहितको भुईं तल्लाको फ्ल्याट खाली रहेकोले भाडा लिन इच्छुक अफिस, गोदाम तथा ठूलो परिवारले सम्पर्क गर्नुहोला ।
सम्पर्क नं.
९८५७०३६७४९, ९८४७०८२०२१

वर्ष ३६ | अंक २१७ | बुटवल | २०८१ साउन १९, गते शनिबार | नेपाल संवत ११४४ | Saturday Aug.3, 2024 | पृष्ठ ४ | मूल्य रु. ६ मात्र | Lumbini

एसियाकै ठूलो कत्था मिलको कथा :
वार्षिक एक अर्बको निर्यात

खोटो र खयर संकलन गर्न करिब करिब ७ हजारले सिजनल रोजगारी र उद्योगका चार प्लान्टमा साढे २ सय जनाले प्रत्यक्ष रोजगारी पाएका छन् । उद्योगबाट उत्पादन हुने तारपिन तेलको ९० प्रतिशत नेपालकै रंग उद्योगहरूमा खपत हुन्छ भने कत्था र रोजिनको ९५ प्रतिशत भारत निर्यात हुन्छ । एशियाकै ठूलो निर्यातजन्य नमूना उद्योग भए पनि राज्य पक्षबाट उपेक्षित भएको उद्योग सञ्चालकको गुनासो छ ।

टिआर शर्मा
बुटवल

नेपालमा केही यस्ता उद्योगहरू पनि छन्, जसले आफ्नो उत्पादनको करिब ९५ प्रतिशत हिस्सा भारत निर्यात गरेर वर्षेनी करोडौं रुपैयाँ नेपाल भित्र्याइरहेका छन् । यति मात्र होइन हजारौं नागरिकलाई उत्पादनमा जोडेर स्वरोजगार बनाउने र व्यापार घाटा कम गर्ने उपाय पनि उनीहरूसँग छ । तर त्यस्ता उद्योगलाई राज्यका सम्बन्धित निकायले चिन्न सकेका छैनन् ।

औंलामा गन्न सकिने यस्तै उद्योगमध्ये एक हो-रूपन्देही तिलोत्तमा-१६ को माउन्ट एभरेष्ट कथ्था मिल । यसले खयरका काठ प्रशोधन गरेर कथ्था र सल्लाको खोटो प्रशोधन गरेर तारपिन तेल र रोजिन उत्पादन गरी भारत निर्यात गर्छ ।

यो उद्योगले आफ्नो उत्पादन भारतमा बेचेर बर्सेनि करिब एक अर्ब रुपैयाँ नेपाल भित्र्याउने गरेको छ । यस्ता प्रकृतिका उद्योगमध्ये यो नेपालको मात्र नभइ एसियाकै ठूलो र रूपन्देहीको पहिलो उद्योग भएको सञ्चालकको दाबी छ । उद्योगले पहाडका जंगलमा त्यत्तिकै खेर जाने सल्लाको खोटो र बेंसीमा पाइने खयरको काठ स्थानीयबाट संकलन गरेर उद्योगमा ल्याएर प्रशोधन गरी भारत निर्यात गर्दै आएको छ ।

नवीन सोचका धनी बसन्त रोका क्षेत्रीसहित उनको परिवारका चार जना मिलेर ०६२ सालमा सुरु गरेको उद्योगले करिब २५ पहाडी जिल्लाबाट खोटो र खयर खरिद गर्दै आएको छ ।

सुरुमा ४० करोड रुपैयाँ लगानी भएको उद्योगमा अहिले करिब एक अर्ब लगानी पुगेको छ । ७ बिघा क्षेत्रफलमा फैलिएको उद्योगमा कथ्था, तारपिन तेल र रोजिन उत्पादन गर्ने छुट्टाछुट्टै प्लान्टहरू छन् ।

उद्योगबाट एक वर्षमा ८ हजार मेट्रिकटन खोटो प्रशोधनबाट ६ सय मेट्रिकटन रोजिन र तारपिन तेल तथा करिब ६ हजार मेट्रिकटन खयर प्रशोधनबाट र करिब ६ सय मेट्रिकटन कथ्था उत्पादन हुँदै आएको उद्योगका सञ्चालक बसन्त रोक्का क्षेत्रीले बताए । तारपिन तेलको ९० प्रतिशत हिस्सा नेपालकै रंग उद्योगहरूमा खपत हुन्छ भने कथ्था र रोजिन भने ९५ प्रतिशत भारत निर्यात हुन्छ ।

'उद्योगले करिब ७ हजार मजदुरलाई आंशिक रोजगारी दिएर एक वर्षमा कम्तिमा ८ हजार मेट्रिकटन खोटो संकलन गर्ने गरेको छ । विशेष गरी दुर्गम पहाडी जिल्लाका सामुदायिक वन र निजी वनबाट खोटो र खयर संकलन हुन्छ,' उद्योगका प्रबन्धक दीपक रोकाले भने-'खोटो र खयर संकलन गर्न करिब ७ हजार र उद्योगको चार प्लान्टमा साढे २ सय जनाले प्रत्यक्ष रोजगारी पाएका छन्, हाम्रो उद्योग एसियाकै ठूलो हो ।' कथ्था पान, गुट्खा र औषधि बनाउन प्रयोग हुने गर्छ भने रोजिन फेसियल, कस्मेटिक, मसी, औषधि आदि उद्योगहरूमा औद्योगिक कच्चा पदार्थका रूपमा प्रयोगमा आउँछ ।

उद्योगबाट बाइप्रोडक्टका रूपमा फिनेल बनाउने तरल पदार्थ पनि उत्पादन हुन थालेको छ । 'विगतमा त्यत्तिकै खेर जाने खोटो र खयरले राम्रो मूल्य पाएको छ, हजारौं स्थानीयहरू स्वरोजगार र आत्मनिर्भर हुन पुगेका छन्,'-सञ्चालक रोक्का भन्छन्- 'हामीले तिर्ने रोयल्टीबाट दुर्गमका जिल्लाहरूमा खानेपानी, सडक, विद्यालय र समुदायको आवश्यकता अनुसारका थुप्रै संरचनाहरू पनि बनेका छन् ।'

उद्योगले विभिन्न जिल्लाका करिब ६ सय बिघा क्षेत्रफलमा पाउलोनिया, मसला, अगरउड, रुद्राक्ष, बोधिचित्त, खयरलगायतका जातका बिरुवा र जडीबुटी समेत करिब ७ लाख बिरुवा रोपेको र ती मध्ये डेढ लाख त काट्ने भइसकेको रोक्काले जनाए ।

अहिले उद्योगमा नयाँ प्रविधिका मेशिन जडान गरी स्वचालित बनाइएको छ । जसबाट उत्पादन क्षमता त बढेको छ, तर कच्चा पदार्थको सहज आपूर्ति र दीगो व्यवस्थापनको समस्या छ । पूर्णतया स्वदेशी कच्चा पदार्थको प्रयोगबाट उत्पादन गरी विदेश निर्यात गर्ने उद्योग भए पनि उद्योगले भोग्नुपरेको चर्को रोयल्टी शुल्क, चर्को बैंक ब्याज दर, निर्यातजन्य उद्योगलाई दिनुपर्ने सुविधा नदिइएकोप्रति सरकारको नजर पुग्न नसकेको उद्योगी रोक्काको गुनासो छ ।

निर्यातजन्य उद्योगलाई संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने सरकारको स्पष्ट नीति नहुँदा राम्रो सम्भावना हुँदाहुँदै पनि यस्ता प्रकृतिका उद्योगहरू १८ वटाबाट घटेर कथ्थाको आधा दर्जनमा झरेको र ती पनि आंशिक चलेको उनले खुलस्त पारे ।

'सरकार रोयल्टी र कर मात्रै बढाउँछ, तर यस्ता उद्योगलाई कसरी संरक्षण र सहुलियत प्रदान गर्ने भन्ने कहिल्यै सोच्दैन,' उद्योगका प्रबन्धक दीपकले भने-'हाम्रा उत्पादनले चीन, ब्राजिल, अर्जेन्टिनालगायतका विकसित देशहरूसँग प्रतिस्पर्धा गर्नुपरिरहेको छ । तर सरकारबाट कुनै सहयोग पाएका छैनौं ।'

खोटो संकलन गर्न स्थानीय कामदारलाई प्रतिव्यक्ति २५ हजारदेखि ५० हजार रुपैयाँसम्म पेश्की रकम दिनुपर्दा करोडौं रकम अतिरिक्त लगानी गर्नुपर्ने अवस्था रहेको उद्योगीको भनाइ छ । विगतमा त्यत्तिकै खेर जाने खोटो र खयरले राम्रो मूल्य पाएको छ, हजारौं स्थानीयहरू स्वरोजगार र आत्मनिर्भर हुन पुगेका छन् । उत्पादित खोटो र खयर संकलन गरी उद्योगसम्म पुऱ्याइदिने काम राज्यले गर्नुपर्ने, निर्यातजन्य उद्योग भएकाले जिल्ला र पालिकैपिच्छे विभिन्न नाममा कर लिन नहुने उद्योगी रोकाको माग छ ।

» बाँकी ३ पेजमा

लुम्बिनीका मन्त्रीलाई तोकियो जिम्मेवारी

बुटवल । लुम्बिनी प्रदेशका ८ जना बिनाविभागीय मन्त्रीको जिम्मेवारी बाँडफाँड भएको छ । बिनाविभागीय मन्त्री नियुक्त भएको १० दिनपछि उनीहरुले जिम्मेवारी पाएका हुन् ।

मुख्यमन्त्री चेतनारायण आचार्यले साउन ९ गते नेकपा एमालेबाट ५ र कांग्रेसबाट ४ जना गरी ९ जना बिनाविभागीय मन्त्री नियुक्त गरेका थिए ।

जसअनुसार आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रीमा गुल्मीका धनेन्द्र कार्की, शहरी विकास तथा खानेपानी मन्त्रीमा प्युठानका सरोज थापा, वन तथा वातावरणमा बाँकेका बादशाह कुर्मीले जिम्मेवारी पाएका छन् । त्यस्तै उद्योग, पर्यटन तथा यातायात मन्त्रीमा दाङका प्रचण्डविक्रम न्यौपानेलाई जिम्मेवारी दिइएको छ ।

कांग्रेसले आफ्नो भागमा परेको एउटा मन्त्रालयमा मन्त्री अझै पठाउन सकेको छैन ।

त्यस्तै एमालेबाट भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रीमा रूपन्देहीका भूमिश्वर ढकाल, कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रीमा गुल्मीका दिनेश पन्थी, स्वास्थ्य मन्त्रीमा पाल्पाका खेम सारु र ऊर्जा जलस्रोत र सिंचाइ मन्त्रीमा दाङकी सीता शर्मा चौधरीले जिम्मेवारी पाएका छन् ।

मुख्यमन्त्री आचार्यले सामाजिक विकास मन्त्रालय, आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय र महिला तथा बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालयको जिम्मेवारी आफैँसँग राखेका छन् ।

भन्सारले निरन्तर नियन्त्रण लिँदै अवैध सामान

मोहम्मद हबिब
भैरहवा

भैरहवा भन्सार कार्यालयले राजस्व लक्ष्य प्राप्त गर्न नसके पनि पछिल्लो समय भारतबाट अवैध रुपमा भित्रिएको मालवस्तु बरामद गर्दै आएको छ ।

भन्सारको कामसँगै तस्करी नियन्त्रणमा उत्रेको भन्सारले सूचनाको आधारमा उल्लेख मात्रामा अवैध सामान बरामद गर्दै आएको छ । विशेष सूचनालाई आधार बनाई कार्यालय प्रमुख नारद गौतमसहितको टोली सक्रिय रुपमा निगरानी बढाउँदै अवैध बस्तु धमाधम नियन्त्रणमा लिइरहेको छ ।

शुक्रबार बिहान ११ बजेको समयमा भन्सारकै नेतृत्वमा रुपन्देहीको सिद्धार्थनगर ८ लुम्बिनी रोड यादव चोकको भित्रबाट १६२ बोरा चिनी बरामद गरेको छ । नेपाली चिनीको बोरामा प्याक गरी गोदामबाट ट्रकमा लोड गरेको अवस्थामा ५० किलो परिमाणको १६५ बोरा अर्थात् ८ हजार एक सय किलो चिनी बरामद गरिएको हो । ट्रकमा लोड गरिएको चिनीको साथमा इलेक्ट्रिक तराजु, र महोत्तरीमा रहेको सुगर मिलको २०० वटा खाली बोरा समेत बरामद गरिएको छ । जस्को मूल्य करिब ११ लाख रहेको छ ।

असारको २७ गते पनि भैरहवाको गल्लामण्डीबाट ठूलो परिमाणमा चिनी र केराउ मटर भन्सार कार्यालयले बरामद गरेको थियो । अवैध रुपमा भित्रिएको गल्लामण्डीको सुगर मिल क्षेत्रबाट ट्रकमा लोड गरिरहेको अवस्थामा ५ लाख ७४ हजार रुपैयाँ बराबरको एक सय तीस बोरा (६५०० किलो) चिनी र ६८ बोरा (१७०० किलो) केराउ मटर बरामद गरिएको थियो ।

» बाँकी ३ पेजमा

कक्षा १२ को नतिजा
व्यवस्थापनमा अक्सफोर्ड र विज्ञानमा होराइजन नेपाल प्रथम भएको दाबी

लुम्बिनी संवाददाता
बुटवल

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले कक्षा १२ को नतिजा सार्वजनिक गरेको छ । बोर्डले सार्वजनिक गरेको नतिजाअनुसार नियमिततर्फ ५२ दशमलव ९१ प्रतिशत विद्यार्थी ग्रेडेड अर्थात् उत्तीर्ण भएका छन् ।

यस्तै नन ग्रेड अर्थात् अनुत्तीर्ण हुने विद्यार्थीको संख्या ४७ दशमलव ०९ प्रतिशत रहेको छ । यस वर्ष कक्षा १२ को परीक्षामा नियमिततर्फ सहभागी तीन लाख ९० हजार आठ सय ६८ विद्यार्थीमध्ये दुई लाख तीन हजार आठ सय ४७ जना विद्यार्थी उत्तीर्ण भएका हुन् ।

यसैगरी ग्रेड वृद्धितर्फ २०७८/०७९ का २८ दशमलव २६ प्रतिशत र २०७६/०७७ का ६२ दशमलव ०५ प्रतिशत विद्यार्थी उत्तीर्ण भएका छन् । गएको बैशाख १४ गतेदेखि सुरु भएको परीक्षामा जम्मा चार लाख ९१ हजार चार सय ९७ जना विद्यार्थी सहभागी थिए । अघिल्लो वर्षको परीक्षामा २०७९ सालमा ५१ दशमलव ९१ प्रतिशत विद्यार्थी उत्तीर्ण भएका थिए ।

अक्सफोर्ड र होराइजन नेपाल प्रथम भएको दाबी

यसैबिच व्यवस्थापन संकायबाट अक्सफोर्ड माविले नेपाल प्रथम दाबी गरेको छ भने विज्ञान संकायबाट न्यू होराइजनले नेपाल प्रथम भएको दाबी गरेको छ ।

बुटवलको अक्सफोर्ड माविले शुक्रबार प्रकाशित कक्षा १२ को नतिजामा व्यवस्थापन संकायबाट नेपाल प्रथम बनेको दाबी गरेको छ ।

बुटवल उप-महानगरपालिका वडा नम्बर ८ मा रहेको अक्सफोर्ड माविमा कक्षा १२ को नतिजामा उत्कृष्ठ नतिजा आएको दाबी गर्दै व्यवस्थापन संकायमा नेपाल प्रथम बनेको क्याम्पस प्रमुख मनोज मरासीनीले दाबी गरे ।

यस वर्ष विद्यालयबाट कक्षा १२ को परिक्षामा सहभागी ७८९ विद्यार्थीहरुमध्ये ७३५ जना विद्यार्थीहरु उत्तीर्ण भएको प्राचार्य दिनेश भुसालले जनकारी दिए ।

उनले व्यवस्थापन संकायबाट नेपाल प्रथम भएकी रक्षा भण्डारीले ३.९५ जीपीए अर्थात् ग्रेड ए प्लस ल्याएको बताए । उनका अनुसार विद्यालयबाट ए प्लस ल्याउने विद्यार्थीको संख्या १ सय २ जना रहेका छन् भने अन्यले ए र बी प्लस ल्याएका छन् भने त्योभन्दा तल ल्याउने विद्यार्थी छैनन् ।

प्राध्यापक सुमन भुसालले विज्ञान संकायमा सागर पोखरेलको सबैभन्दा धेरै ३.९१ जीपीए ल्याएको बताउँदै अन्य १९ जना विद्यार्थीहरुको ३.८१ देखि २.८६ जीपीए ल्याएको जनाए ।

यस्तै बुटवल ११ मा रहेको न्यू होराइजन इङ्लिस बोर्डिङ्का विज्ञानराज अर्याल विज्ञान संकायबाट नेपाल प्रथम भएको विद्यालयले दाबी गरेको छ ।

विद्यालयका प्लस टु व्यवस्थापन संकाय संयोजक प्रकाश खनालका अनुसार विज्ञान संकायबाट अर्यालले ३.९६ जीपीए ल्याएका छन् ।

विद्यालयबाट कक्षा १२ को परीक्षामा सहभागी ४ सय ५ जना विद्यार्थीहरुमध्ये ८९ प्रतिशत विद्यार्थी उत्तीर्ण भएको उनले जानकारी दिए ।

» बाँकी ३ पेजमा

दैनिक लुम्बिनीको साप्ताहिक कोशेली

पाहुर

२०८१ साउन १९ गते, शनिबार

तपाईंका लागि...

बिट्विन द लाइन्स्...

मेरो कविता अस्वीकार गर्छ
तिमीहरूको नियम, कानुन र शिष्टाचार
शहीदहरूले आफ्नो रगतको
वसियत गरेर गएका छन्
कुनै पनि देशद्रोहीको नाउँमा
एक थोपा पनि छैन

विमल निभा

('मेरो कविता पर्वाह गर्दैन तिम्रो' कविता)

इतिहास

नेकपा (एमाले) रूपन्देहीको सङ्क्षिप्त इतिहास

डा. मुरारि पराजुली

२००९ सालको भाद्र महिनामा बुटवलमा व्यवसाय गरी बस्ने तीन युवाहरू पृथ्वी शेरचन, जयवर्धन जोशी र मुहम्मद सफी अन्सारीको नेतृत्वमा नेकपाको पहिलो जिल्ला सङ्गठन कमिटीको निर्माण भयो र क्रमशः मुन्नीलाल शाक्य, जनकलाल श्रेष्ठ, चन्द्रध्वज श्रेष्ठ, कृष्ण श्रेष्ठ र पशुपति गौतम पार्टीमा संगठित भए। २०१० को आरम्भतिर पृथ्वी शेरचन र सरस्वती शेरचनको पहलमा पाल्ही माझखण्ड (हालको नवलपरासी) का पीबी मल्लसहित २५ जना कार्यकर्ता केआई सिंहलाई एक्लै छाडेर नेकपामा गोलबन्द हुन पुगे। नेकपा रूपन्देही जिल्ला कमिटीको पहिलो सम्मेलन २०११ सालमा सीमावर्ती गाउँ मर्चवारमा सम्पन्न भयो र सचिवमा पीबी मल्ल तथा सदस्यहरूमा पृथ्वी शेरचन, सत्यदेवमणि त्रिपाठी (तिवारी), श्यामसिंह प्रधान, तिरथ भगत, गणपत लोध, भिन्कुन मिश्र, रामकृष्ण मानन्धर र मुहम्मद सफी अन्सारी निर्वाचित भए। प्रथम सम्मेलनबाट निर्वाचित कमिटीले २०१६ सालमा नेकपा पार्टी फुकुवा नहुन्जेलसम्म आफ्ना जनवर्गीय सङ्गठनहरूबाट विरोध र आन्दोलनका कार्यक्रमहरूको अगुवाइ गरिरह्यो। २०१४ सालमा पीबी मल्ल पार्टीको केन्द्रीय कमिटीमा मनोनीत भएपछि जिल्लाको सचिव पद लालसिंह भण्डारीमा सर्‍यो।

२०१५ सालमा सम्पन्न आमनिर्वाचनमा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका तर्फबाट उठेका पूर्णबहादुर मल्ल र लक्ष्मी नारायण पाण्डे दुवै पराजित भए। विसं २०१७ सालमा राजा महेन्द्रले फौजी अभियान चलाएर बहुदलीयतामाथि प्रतिबन्ध लगाए। नेकपाका महामन्त्री रहेका केशरजङ्ग रायमाझीसमेत बहुमतले शाही कदमको हार्दिक स्वागत गरे भने पुष्पलालसमेतका अन्य सदस्यले विरोध गर्दै प्रजातन्त्र पुनर्स्थापनाको आन्दोलनलाई अगाडि बढाउँदै पञ्चायती व्यवस्थाविरुद्ध सङ्घर्ष गर्नका निम्ति आह्वान गरे। सिङ्गो पार्टीजीवन अकर्मण्यको सिकार भयो। यो क्रम करिब २०२३ सालसम्म कायम रह्यो।

२०२३ सालको चैत्रमा बुटवलको दाउरे टोलमा रूपन्देही जिल्ला स्तरीय भेला सम्पन्न भयो र कमिटीको सचिवमा देवेन्द्र घिमिरे तथा अन्य सदस्यहरूमा जीवराज आश्रित आदि गरी ११ जना रहे। यिनीहरूकै सक्रियतामा विभिन्न सेल कमिटी र इलाका कमिटीको निर्माण भयो। २०२५ साल जेठ २ गते गोरखपुरको कसया भन्ने ठाउँमा तेस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न भयो र सम्मेलनले गरेको निर्णयअनुसार पार्टीलाई किसान जनताका माझमा लैजान देवीप्रसाद पाण्डे, मदन पौडेल र बाबुराम अर्यालसहित देवेन्द्र घिमिरे भूमिगत भए। २०२६ सालमा रूपन्देहीमा विद्यार्थी आन्दोलनको नेतृत्व तहमा रहेका जीवराज आश्रित पक्राउ परे। २०२७ सालमा बुटवलको नहरपुरमा जिल्ला कमिटीको कार्यकर्ता उत्प्रेरणा सम्मेलन भयो र सम्मेलनमा देवी पाण्डे अञ्चल सदस्यका रूपमा उपस्थित भएकाले ओमकुमार सुधाकरलाई सचिवमा ल्याइयो। २०३० सालमा विदेशी थारूको अध्यक्षता र तिरथ हरिजनको उद्घाटनमा रूपन्देही जिल्ला कमिटीको जुगुडिहवा सम्मेलन भव्यताका साथ सम्पन्न भई मदन पौडेललाई सचिव र वामदेव गौतमलाई उपसचिव बनाई जिल्ला कमिटी गठन भयो। २०३० साल कार्तिक २६ गते देशव्यापी रूपमा किसानहरूका मागलाई लिएर सदरमुकाम घेर्ने आन्दोलन भयो। केशरमणि पोखरेलको गुटबन्दीका कारण आक्रोशित रूपन्देहीका कार्यकर्ताले उनीसितको असन्तुष्टिले यो आन्दोलनको अवज्ञा गरे। सदरमुकाम घेर्ने आन्दोलनपछि पार्टीमाथि राज्यको दमन कडाइका साथ लागू भयो।

२०३१ सालमा मदन पौडेलले घरावसी कार्यव्यस्तता देखाई बिदामा बसेपछि सचिव पदमा वामदेव गौतम बहाली भए। जीवराज आश्रित, मोदनाथ प्रश्रित, देवेन्द्र घिमिरे, सिद्धिनाथ ज्ञवाली, शान्ता मानवी, भीमनारायण थारु, भक्तबहादुर केसी, तुलसी थारु आदिको सहभागितामा २०३३ आषाढ १५ गते बुटवल-मोतीपुरस्थित भीमनारायण थारुको घरमा भेला भई १३ वटा असहमतिका बुँदाहरू राखी पुष्पलालको नेकपाबाट विद्रोह गरेको घोषणा गर्दै 'मुक्तिमोर्चा' निर्माण भयो।

झापा जिल्ला कमिटीले २०२८ सालमा वर्गदुस्मन खत्तम पार्ने उद्देश्यसहित झापा विद्रोह सुरु गर्‍यो। २०३२ जेठ २४-२५ मा सम्मेलन गरी अखिल नेपाल क्रान्तिकारी कोअर्डिनेसन केन्द्रको गठन भयो। वैचारिक हिसाबले हिंसात्मक देखिए पनि झापा विद्रोहले कम्युनिस्ट आन्दोलनमा एउटा जबर्जस्त पहिचान र आकर्षण बढाइरहेको थियो। 'मुक्तिमोर्चा' समूहले बृहत् कम्युनिस्ट एकताका लागि अघि बढ्ने निर्णय गरेर कोकेसँग सम्पर्क गर्न जीवराज आश्रितलाई र मनमोहनसँग वार्ता गर्न भीमनारायण थारुलाई खटायो।

यसैबिच २०३३ सालको असार महिनामा सीपी मैनालीलगायतको समूह नख्खुजेल तोडेर फरार भयो। यिनैमध्येका प्रदीप नेपाल जेल तोडेर भाग्ने क्रममा बनारस पुगे। यिनको भेट मोदनाथ प्रश्रितसँग भई दुवै जना रूपन्देहीको सीतापुरमा आए र आफूहरूले सञ्चालन गरिरहेको मुक्तिमोर्चामा आफ्नै पार्टीसदस्य सरह जिम्मेवारी दिई उनको व्यवस्थापन गर्ने काम भयो।

कुरमार भेलापछि २०३४ कै भाद्रमा 'मुक्तिमोर्चा' 'कोके' सँग समाहित भएको विधिवत घोषणा गरियो। २०३५ साल पुस ११ गते मोरङको डिफु भन्ने ठाउँमा कोअर्डिनेसन केन्द्रको राष्ट्रिय भेला सम्पन्न भई भेलाले कोलाई नेकपा (माले) नाम दिएर पार्टीको गठन गर्‍यो। एक महिनापछि रूपन्देहीस्थित हर्नैयाको सीतापुर भन्ने ठाउँमा रूपन्देही जिल्लाका २८ जना कार्यकर्ताबिच नेकपा (माले) रूपन्देहीको जिल्ला सम्मेलनले प्रदीप नेपाललाई जिल्ला सचिवका रूपमा चयन गर्‍यो।

२०३५/३६ सालमा राष्ट्रव्यापी विद्यार्थी आन्दोलन भयो। राजाले २०३६ साल जेष्ठ १० गते जनमत संग्रह हुने शाही घोषणा जारी गरे। पार्टीले यस विषयमा ठोस धारणा सार्वजनिक नगरी जनताको आन्दोलन दबाउने षड्यन्त्रका रूपमा परिभाषित गर्ने काम गर्‍यो। २०३७ सालमा केन्द्रीय सदस्य रत्नकुमार बान्तवा प्रशासनद्वारा इलाममा मारिएपछि प्रदीप नेपाल मेची अञ्चल सरुवा भए र रूपन्देहीको सचिव पदमा भीमनारायण थारु बहाली भए। नेकपा (माले) रूपन्देही जिल्ला कमिटीको २०३५ को प्रथम जिल्ला सम्मेलनपश्चात् २०४६ सालसम्म कुनै पनि अधिवेशन वा सम्मेलन भएन।

२०४० सालमै नेपाल मजदुर किसान सङ्गठनसँग केन्द्रीय स्तरमा एकीकरण भएपछि सो पार्टीको मूल नेतृत्वबाट आएका डा. डिबी सिंह पश्चिम दक्षिण क्षेत्रीय कमिटी र रूपन्देही जिल्ला कमिटीको पनि सचिव भएपछि एकल ढिपीमा अडिने एवं गुटबन्दी गर्ने जस्ता गैरसङ्गठनात्मक कार्य गर्न थालेपछि अन्ततः पार्टी केन्द्रले यिनलाई २०४१ मा पार्टीबाटै निष्कासन गर्‍यो। पुनः प्रदीप नेपाल नियुक्त भए। २०४२ मै उनी फेरि रूपन्देहीबाट सरुवा भएपछि सोही पदमा ईश्वर पोखरेल (पार्टी नाम मिलन) बहाली भए। यिनले २०४२ सालदेखि २०४५ सम्म रूपन्देही जिल्लाको सचिवको पनि कार्यभार सम्हाले।

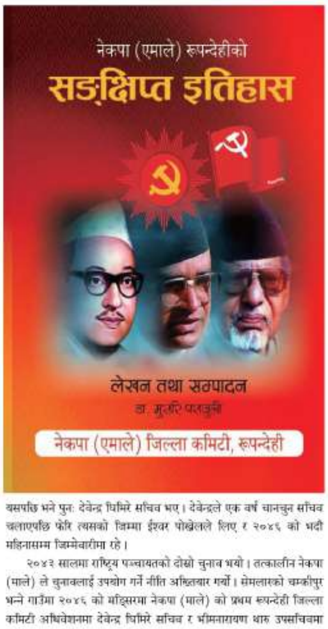

यसपछि भने पुनः देवेन्द्र घिमिरे सचिव भए। देवेन्द्रले एक वर्ष चानचुन सचिव चलाएपछि फेरि त्यसको जिम्मा ईश्वर पोखरेलले लिए र २०४६ को भदौ महिनासम्म जिम्मेवारीमा रहे।

२०४३ सालमा राष्ट्रिय पञ्चायतको दोस्रो चुनाव भयो। तत्कालीन नेकपा (माले) ले चुनावलाई उपयोग गर्ने नीति अख्तियार गर्‍यो। सेमलारको चम्कीपुर भन्ने गाउँमा २०४६ को मङ्सिरमा नेकपा (माले) को प्रथम रूपन्देही जिल्ला कमिटी अधिवेशनमा देवेन्द्र घिमिरे सचिव र भीमनारायण थारु उपसचिवमा चुनिए। २०४६ सालको जनआन्दोलनको लागि २०४६ साल माघ २८ गते वाममोर्चाको गठन भयो। संयोजक शिवराज न्यौपाने थिए। आन्दोलन सुरु भएको केही समयमै शिवराज न्यौपाने गिरफ्तार भए र कागज गरेर छुटकारा पाए। पार्टीले यिनलाई वाममोर्चाको संयोजकबाट हटायो। सो पदमा देवेन्द्र घिमिरे बहाली भए। २०४६ चैत्र २६ गते राती ११ बजे राजाद्वारा पार्टीमाथिको प्रतिबन्ध फुकुवा गरेको घोषणा गरियो। (माले) ले पनि आफ्नो पार्टीलाई खुला रूपमा जनतामा लैजाने निर्णय गर्‍यो। सखुवानीमा रहेका जगदीश्वर भट्टराईको घरमा जिल्ला भेलाको आयोजना गरियो। जिल्ला भेलाले जिल्ला कमिटीको विस्तार गर्‍यो। नेकपा माले र मार्क्सवादीबिच २०४७ पुस २२ मा विधिवत् एकीकरण भएपछि नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (एमाले) को जन्म भयो। मनमोहन अधिकारी अध्यक्ष र मदन भण्डारी महासचिव बनेर अघि बढेको नेकपा एमाले दोस्रो संसदीय (२०४८ सालको) निर्वाचन (२०५ सदस्यीय प्रतिनिधिसभा) मा ६९ सिटसहित सशक्त प्रमुख प्रतिपक्षी दल बन्न सफल भयो।

तुलसीलाल अमात्य आफ्ना केही साथीहरूको समूह लिएर २०५० साल माघमा नेकपा (एमाले) मा समाहित भए। रूपन्देही जिल्लाको एकीकरणका निम्ति देवेन्द्र घिमिरे र नेत्र पन्थीलाई खटाइएको थियो र भेलाले २१ सदस्यीय जिल्ला कमिटी बनाउने निर्णय गरी सचिवमा देवेन्द्र घिमिरे र उपसचिवमा नेत्रप्रसाद पन्थी तथा भीमनारायण थारुलाई चयन गरियो। यही कमिटीको नेतृत्वमा नेकपा (एमाले) ले २०४८ सालको आमनिर्वाचनमा भाग लिएको थियो। २०४८ साल असोज १८ गतेको गोरखापत्रमा केशरमणिसहित एकराज पाण्डे, हरि ज्ञवाली, गोपालमणि गौतम, नवीन अधिकारी, परमानन्द खरेल, दुर्गाप्रसाद उपाध्याय, मोहन चौधरी, गणेश पोखरेल, सोमबहादुर गुरुङ, डम्बरदेव अर्याल र जीतबहादुर गुरुङले नेकपा (एमाले) पार्टी छोडेको घोषणा गरे।

२०४८ मङ्सिर १८ र १९ गते भएको प्रथम जिल्ला अधिवेशनले भीमनारायण थारुलाई सचिव र घनश्याम भुसाल तथा विजयकुमार पौडेल दुई जनालाई उपसचिवमा चयन गर्‍यो। यस कमिटीको नेतृत्व कालमा नेकपा (संयुक्त) को पूरै जिल्ला कमिटी नेकपा (एमाले) मा समाहित भएको थियो। २०४८ सालको माघ १४ का दिन काठमाडौंको दशरथ रङ्गशालामा भएको पाँचौं महाधिवेशनमा मनमोहन अधिकारी अध्यक्ष र मदन भण्डारीको जनताको बहुदलीय जनवाद भारी मतले पास हुँदै शक्तिशाली महासचिवमा निर्वाचित भए। २०५० साल बैशाख १७ गतेदेखि २० गतेसम्म बसेको जिल्ला पार्टी सङ्गठनको पूर्ण बैठकले पार्टी आचरणविरोधी काम गरेको भनी भीमनारायण थारुलाई कारवाही र रिक्त सचिव पदमा अञ्चल कमिटीका सदस्य नेत्र पन्थीलाई बहाली गरेको निर्णय गर्‍यो।

२०५० जेठ ३ गते पोखराबाट चितवनतर्फ आउँदै गरेका महासचिव मदन भण्डारी र पार्टी सङ्गठन विभागका प्रमुख जीवराज आश्रित चढेको जिप चितवन जिल्लाको दासढुंगा भन्ने ठाउँमा रहस्यमय दुर्घटनामा परी दुवै नेताको निधन भयो। यस रहस्यमय मृत्युको जाँचबुझ गर्न गठित सरकारी आयोगको अत्यन्त खालको प्रतिवेदनमाथि देशव्यापी रूपमा विरोधका स्वरहरू निस्किए र सरकारको यस्तो असंवेदनशील व्यवहारबाट रुष्ट नेकपा (एमाले) ले चरणबद्ध आन्दोलनलाई अगाडि बढाउने निर्णय गर्‍यो। २०५० असार १९ गतेबाट गरिएको मदन-आश्रित हत्याकाण्डको विरुद्धमा राष्ट्रव्यापी आन्दोलनका सिलसिलामा २०५० साउन ३ गते खैरेनीको शान्तिपूर्ण जुलुसमा प्रहरीले बिना चेतावनी लाठीचार्ज र गोली चलाएर १९ वर्षीय नरबहादुर नेपालीको हत्या गर्‍यो। आन्दोलनकै क्रममा भीषण वर्षा र बाढीको चपेटामा देश परेकाले प्राकृतिक विपद्बाट उत्पन्न समस्या र सरकारको प्रस्तावका कारण २०५० भदौ १ गते सरकारसँग वार्ता र सहमतिका आधारमा आन्दोलन सम्झौतामा टुङ्गियो।

२०५० साल पुस ९ र १० गते सम्पन्न दोस्रो जिल्ला अधिवेशनले घनश्याम भुसाललाई सचिव र विजयकुमार पौडेललाई उपसचिवमा चयन गर्‍यो। २०५१ कार्तिक २९ गते मध्यावधि निर्वाचन भयो। निर्वाचनमा क्षेत्र नं. २ र ३ का क्रमशः धनपति उपाध्याय र मोदनाथ प्रश्रित विजयी भए। २०५२ जेठ २५ गते रूपन्देही क्षेत्र नं. २ का सांसद् धनपति उपाध्याय हृदयाघातका कारण कालकवलित भएपछि उक्त क्षेत्रको उपनिर्वाचनमा जिल्लासचिव घनश्याम भुसालले विजय हासिल गरे। २०५४ सालको स्थानीय निर्वाचनमा यस जिल्लाको बुटवल नगरपालिकाबाट भोजप्रसाद श्रेष्ठ र विमलबहादुर शाक्य दुवै जनाले क्रमशः नगरप्रमुख र उपप्रमुख पदमा विजय हासिल र धेरै पालिकामा एमालेको शानदार विजय भयो। उपसचिव विजयकुमार पौडेललाई सचिवमा वरण गरियो।

महाकाली सन्धिको विवादित विषयलाई लिएर पार्टीको केन्द्रदेखि गाउँगाउँसम्म मतमतान्तरहरू देखापरे। महाधिवेशनको पूर्वसन्ध्यामा नेत्र पन्थी, घनश्याम भुसाल, गोपीरमण उपाध्याय, रामचन्द्र आचार्य, मदनलाल पौडेल, तेजप्रसाद कँडेल आदिको सक्रियतामा बुटवलस्थित कान्ति सभागृहमा फरक मतका पक्षधर कार्यकर्ताहरूको राष्ट्रिय भेला भयो। छैटौं राष्ट्रिय अधिवेशनमा गोपीरमण उपाध्याय, घनश्याम भुसाल, बाबुराम चौधरी, राधा ज्ञवाली र सीता खरेल आदिले फरक मतद्वारा अगाडि सारिएको विचारका पक्षमा समर्थन गर्न पुगे। २०५४ फागुन २१ गते नेकपा (एमाले) का दुवै सदनमा रहेका ४६ जना सासद्हरूले औपचारिक रूपमा पार्टी विभाजन गरी नेकपा (माले) गठन भएको घोषणा गरे। भैरहवाको उद्योग वाणिज्य सङ्घको बैठक कक्षमा २०५४ चैत्र ३ गते भीमनारायण थारु नेकपा (मार्क्सवादी-लेनिनवादी) को सचिव बनेको घोषणासँगै यस जिल्लामा पनि औपचारिक रूपमा नेकपा (एमाले) को विखण्डन भयो। पार्टीमा विश्वास गरिएकै कतिपय व्यक्ति विभाजनको समर्थनमा अभिमुख हुन थालेपछि विभाजनकारीहरूका भ्रम चिर्न र पार्टी पंक्तिलाई व्यापक गोलबन्द गर्ने उद्देश्यले २०५५ बैशाख र जेठमा राष्ट्रिय जनपरिचालन अभियान सञ्चालन गरियो। २०५५ असोज २३ र २४ गते तेस्रो जिल्ला अधिवेशनले सचिवमा विजयकुमार पौडेल र उपसचिवमा लीला गिरीलाई सर्वसम्मत रूपमा चयन गर्‍यो। २०५६ बैशाख १३ गते पार्टी अध्यक्ष मनमोहन अधिकारीको निधन भयो। २०५६ को संसदीय निर्वाचनमा एमालेको मटियामेट गर्न तम्सिएको माले समूह संख्या शून्य भएपछि बिस्तारैबिस्तारै कयौं नेता-कार्यकर्ता फेरि पुरानै घरतिर फर्किने हल्ला चलिरहेको थियो। सन्तोसगप गरेर त्यागेको एमालेमै २०५८ फागुन ३ गते समाहित यो पार्टी समाहित हुन पुग्यो। गिरिजा काँग्रेसको सरकारले भ्रष्टाचार र असंगतिका क्षेत्रमा बदनामी कमाइरहेको थियो। पार्टी केन्द्रले देशव्यापी रूपमा विरोध कार्यक्रम साथसाथै बढाइरहेको थियो। रूपन्देही जिल्लामा पनि काँग्रेसी सरकारको सर्वसत्तावाद र भ्रष्टाचारका विरुद्धमा प्रभावकारी आन्दोलनहरू भए। २०५८ असोजको १९ र २० मा भैरहवामा चौथो जिल्ला अधिवेशन सम्पन्न भयो र हलमै बसेको प्रथम बैठकले सचिवमा विजयकुमार पौडेल र उपसचिवमा लीला गिरीलाई चयन गर्‍यो। विसं २०५८ जेठ १९ को राजदरबार हत्याकाण्डपछि राजा बनेका ज्ञानेन्द्र शाहको चलखेल सुरु भयो। होलेरी काण्डमा राजासँगै खटपट भएर गिरिजाप्रसाद कोइरालाले राजीनामा दिनुपरेपछि देउवा प्रधानमन्त्री भए। कोइरालाले देउवालाई समेत पार्टीबाट कारवाही गरेपछि तत्कालीन प्रधानमन्त्री देउवाले ०५९ जेठमा प्रतिनिधिसभा विघटन गरी मध्यावधि निर्वाचनमा जाने कदम चाले।

राजा ज्ञानेन्द्रले तत्कालै सदर गरेपछि देउवा सरकार कामचलाउमा बदलियो। देउवाले चालेको त्यो कदमले नेपाली राजनीतिको बाटो बदल्यो। लगत्तै देउवाले नेपाली काँग्रेस पार्टी नै विभाजन गरेर नेपाली काँग्रेस प्रजातान्त्रिक गठन गर्न पुगे। देउवाले कात्तिक अन्तिममा चुनाव गर्ने भनेर प्रतिनिधिसभा विघटन गरे पनि चुनावको वातावरण नबन्दा निजलाई अक्षम रहेको घोषणा गर्दै राजाले बर्खास्त गरे। राजाले राप्रपा नेता लोकेन्द्रबहादुर चन्दलाई प्रधानमन्त्री बनाए। उनलाई पनि राजाले अक्षम घोषणा गरेर सूर्यबहादुर थापालाई प्रधानमन्त्री बनाए। पछि थापालाई पनि हटाएर अन्तमा राजाले फेरि शेरबहादुर देउवालाई नै प्रधानमन्त्री बनाए।। उनै देउवालाई ज्ञानेन्द्रले दोस्रो पटक ०६१ माघ १९ गते अपदस्थ गरेर राजा आफैं मन्त्रिपरिषद्को अध्यक्ष भए। सत्ताबाट बाहिरिएका संसदीय दलहरू र तत्कालीन नेकपा माओवादीबिच २०६२ मङ्सिर ७ गते दिल्लीमा भएको १२ बुँदे सहमतिले नेपालमा राजतन्त्रको अन्त्य र गणतन्त्र कार्यान्वयनको वैधानिक र सर्वस्वीकृत बाटो निस्कियो। २०६२ मंसिर ४ गते बुटवलमा जनसागर उर्लियो। कार्यक्रममा पार्टीका महासचिव माधव नेपालले सम्बोधन गरे। यस कार्यक्रमले देशैभर जनआन्दोलनको ज्वारभाटा सिर्जना गर्‍यो। माघ १९ को शाही प्रतिगमनपछि मुलुकभरि सात पार्टीका तर्फबाट आन्दोलनको घोषणा गरिएको सन्दर्भमा रूपन्देहीमा क्रियाशील ६ राजनीतिक पार्टीहरूले पनि जिल्लामा संयुक्त जनआन्दोलन संयोजन समिति गठन गरे। राजा ज्ञानेन्द्रले ०६३ बैशाख ११ सम्म शासन चलाए। त्यसपछि राजाबाटै पुनर्स्थापित संसद्ले राजाका अधिकार कटौती गरेर खोपीमा सीमित गरिदियो। माओवादी र सरकारबिच २०६३ मंसिरमा विस्तृत शान्ति सम्झौता भयो, अन्तरिम सरकार बन्यो, अन्तरिम संविधान लागू भयो। पुनर्स्थापित संसदमा गिरिजा कोइरालाले एमालेलाई इख्याउन र यसको शक्तिलाई कमजोर देखाउन माओवादीलाई पनि एमाले बराबरकै सांसद्को प्रतिनिधित्व गराए। २०६४ पुस १३ मा दलहरूले अन्तरिम संविधानमा तेस्रो संशोधन गरी नेपाललाई 'सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य' बनाए। त्यसको कार्यान्वयन संविधानसभाको पहिलो बैठकबाट हुने छ' भन्ने व्यवस्था भयो। २०६४ चैत्र २८ गते भएको संविधानसभा चुनावमा नेकपा एमालेका उम्मेदवार क्षेत्र नं. ४ बाट विष्णु पौडेल र क्षेत्र नं. ५ बाट रामनाथ ढकालले विजय प्राप्त गरे। रूपन्देही जिल्ला पार्टीको छैटौं अधिवेशन २०६६ भाद्र १२ र १३ गते सम्पन्न भयो र अधिवेशनले लीला गिरीलाई अध्यक्ष र बाबुराम चौधरीलाई उपाध्यक्षमा चयन गर्‍यो। २०६९ मङ्सिर १५ देखि १९ मा सम्पन्न सातौं जिल्ला अधिवेशनबाट भोजप्रसाद श्रेष्ठ अध्यक्ष र तुलसीप्रसाद चौधरी सचिव रहेको ७५ सदस्यीय जिल्ला कमिटी निर्वाचित भयो। दोस्रो संविधानसभाको निर्वाचनमा क्षेत्र नं. ४ बाट विष्णु पौडेललाई मात्र विजय प्राप्त भयो। नेकपा एमालेको पहलमा काँग्रेस र माओवादीलाई जिम्मेवार बनाउँदै २०७२ कार्तिक लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान २०७२ घोषणा भयो।

कपा एमाले रूपन्देही जिल्लाको आठौं जिल्ला अधिवेशन २०७२ कार्तिक ६ गतेदेखि ८ गतेसम्म सम्पन्न भई अध्यक्षमा शिवराज सुवेदी र उपाध्यक्षमा पुरुषोत्तम घिमिरे तथा सचिवमा जागेश्वरी चौधरी निर्विरोध निर्वाचित भए। २०७३ फागुन २१ गतेदेखि १५ दिने मेची-महाकाली अभियानमा रूपन्देही जिल्लाको पनि सहभागिता रह्यो। २०७४ असार १४ गते लुम्बिनी प्रदेशमा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा नेकपा (एमाले) ले यस जिल्लाका १६ पालिकामध्ये ७ पालिकामा प्रमुख र ८ पालिकामा उपप्रमुख, ६८ वडामा वडाध्यक्ष र २८९ जना वडा सदस्य गरी जम्मा ३७२ जना जनप्रतिनिधि निर्वाचित गरायो। २०७४ साल असोज १४ गते नेकपा (एमाले) र नेकपा (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्षहरूबिच वाम गठबन्धन गरे जाँदा चुनावमा वाम गठबन्धनका पक्षमा ६४ प्रतिशत सिट प्राप्त भयो। २०७४ फागुन ३ गते केपी ओलीको नेतृत्वमा सरकार गठन भयो।

विभिन्न जिल्लामा भागबन्डा लगाएर लडिएको यस चुनावमा रूपन्देहीका १० वटा प्रदेशसभा सदस्यमा एमालेले ५ वटा स्थानमा विजय हासिल गरेको थियो। यसैगरी प्रतिनिधि सभातर्फ जिल्लाका ५ संसदीय क्षेत्रमध्ये ३ क्षेत्रका छविलाल विश्वकर्मा, विष्णुप्रसाद पौडेल र घनश्याम भुसालले विजय प्राप्त गरेका थिए। कार्यकर्ताको व्यापक दबावका कारण अन्ततः २०७५ जेठ ३ जेठ गते काठमाडौंमा दुई ठुला कम्युनिस्ट घटक नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रले मिलेर नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी' बनाए। पुनर्गठित पार्टीको अध्यक्षद्वय केपी शर्मा ओली र पुष्पकमल दाहाल रहे भने ९ सदस्यीय सचिवालय बनाइयो। नेकपा (प्रदेश ५) को परिपत्रअनुसार गठित कार्यदलको २०७५ आश्विन २३ गते बसेको प्रथम बैठकमा साबिक दुवै पार्टीका जिल्ला कमिटीहरूले आआफ्ना सदस्यको सदस्यता कार्तिक ७ गतेभित्र नवीकरण गरी अभिलेख तयार गर्ने निर्णय भयो।

ओली सरकारले सुरुदेखि नै संविधान र सङ्घीयताको कार्यान्वयन, आर्थिक विकास र समृद्धि एवं राष्ट्रिय स्वाभिमानको रक्षा एवं सुदृढीकरणमा ध्यान केन्द्रित गर्‍यो। प्रचण्ड र एमालेभित्रैका केही चरम महत्वाकाङ्क्षी समूहले त्यस निर्णयलाई पनि दुरूपयोग गर्न थाले। २०७७ कार्तिक २८ गते बसेको सचिवालय बैठकमा प्रचण्डले अप्रत्याशित रूपमा बिना कुनै पूर्वसूचना प्रस्तावका नाममा प्रधानमन्त्री ओलीमाथि अभियोगपत्र पेस गरे। प्रचण्ड र माधव नेपाल आफ्नै पार्टीका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्रीका विरुद्ध अविश्वासको प्रस्ताव तयार गर्ने किर्ते हस्ताक्षर बोकेर २०७७ पुस ५ गते संसद् भवन जाने प्रपञ्चमा जुटे। प्रचण्ड मण्डलीको नियत अध्यक्ष तथा प्रधानमन्त्री ओलीलाई दुवै पदबाट बर्खास्त गर्ने मिसनमा अगि बढ्यो। त्यस प्रतिनिधि सभाबाट 'समृद्ध नेपाल र सुखी नेपाली' को राष्ट्रिय आकांक्षा पूरा गर्ने सम्भावना नरहेको विशेष परिस्थितिमा २०७७ पुस ५ गते प्रधानमन्त्री ओलीले पुस ५ गते संसद् विघटन गरेर चुनावमा जाने निर्णय गरे। ओलीको संसद्विघटनको कदमलाई सर्वोच्चले २०७७ फागुन ११ गते बदर गर्दै पुनः स्थापना गरिदियो। नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (एमाले) रूपन्देही जिल्लाको नवौं जिल्ला अधिवेशन २०७८ पौष २३ र २४ गते गणतान्त्रिक सभागृह, सिद्धार्थनगर, भैरहवामा सम्पन्न भयो र तेजेन्द्र केसी अध्यक्ष र यज्ञ गैरे सचिव रहेको जिल्ला कमिटी निर्माण भयो।

यस कार्यसमितिका अवधिमा २०७९ सालका स्थानीय निर्वाचन, प्रादेशिक निर्वाचन र सङ्घीय निर्वाचन सम्पन्न भए। स्थानीय निर्वाचनमा २०७४ का तुलनामा ठुलो क्षति बेहोर्नुपरेको अवस्था देखिन्छ। सङ्घको निर्वाचनमा एमालेका क्षेत्र नं. १ बाट छविलाल विश्वकर्मा, क्षेत्र नं. २ बाट विष्णु पौडेल र क्षेत्र नं. ५ बाट वासुदेव घिमिरे विजयी हुन सफल भए। प्रदेशसभामा क्षेत्र नं. २ को १ बाट लीला गिरी र २ बाट भोजप्रसाद श्रेष्ठ, क्षेत्र नं. ३ को २ बाट तुलसीप्रसाद चौधरी र क्षेत्र नं. ५ को १ बाट भूमिश्वर ढकाल विजयी भएका थिए। यस कार्यकालमा राष्ट्रव्यापी रूपमा २०७९ फागुन ९ गतेदेखि सुरु भएको मिसन ग्रासरूट कार्यक्रम यस जिल्लामा पनि व्यापक स्तरमा सञ्चालनमा आयो। नेकपा एमालेले मध्यपहाडी लोकमार्ग क्षेत्रको विकास, सम्भावना र जनतासँग प्रत्यक्ष संवाद गर्ने उद्देश्यले झुलाघाट - चिवा भञ्ज्याङ 'समृद्धिको लागि सङ्कल्प यात्रा २०८०' नामक लामो यात्रा परिचालन गर्दा यस जिल्लाबाट पनि प्रतिनिधित्व हुने भयो। यसैगरी केन्द्रीय कार्यालयले बैशाख ८ देखि १० गतेसम्म गोदावरीस्थित सनराइज सम्मेलन केन्द्रमा दसौं महाधिवेशनका दुई हजार १५३ जना प्रतिनिधिको प्रतिनिधि परिषद् बैठकमा पनि यस जिल्लाबाट सहभागिता रह्यो। साथै समयसमयमा पार्टी प्रशिक्षणका कामहरू पनि भए।

(नेकपा (एमाले), रूपन्देही जिल्ला कमिटीले २०८१ जेठमा प्रकाशन गरेको 'नेकपा (एमाले) रूपन्देहीको सङ्क्षिप्त इतिहास' पुस्तकबाट साभार)

गजल

विमल हमाल, युरेनस

तिम्रो कथा मेरो व्यथा सुन्ने को छ यहाँ
चपेटामा परेको जीवन देख्ने को छ यहाँ ॥
जीवन जीउन एक संघर्ष नै भन्नेहरूको माझ
संघर्षको यात्रामा भेल रोक्ने को छ यहाँ ॥
मनका बह पोख्ने चौतारी नै छैन भने
नयनबाट झरेका आँशु पुछ्ने को छ यहाँ ॥
बसन्तलाई सधैं शिशिर ठान्नेहरूको जमातमा
उजाड बनमा पालुवा फक्रेको हेर्ने को छ यहाँ ॥
खोटै खोट्को नुन,चुकको यो पायल तनमा
मनको बहलाई सेकाई दिने को छ यहाँ ॥

खेन, मुगु

विदेश गएको तीन महिनामा मृत्यु भएपछि...

प्रेम सुनार
गुल्मी

गुल्मीका एक युवा विवाहको ९ महिनामै वैदेशिक रोजगारीका लागि दुबई हिंडे । दुबईमा कमाएर घरमा पैसा पठाउने बेला आउँदै गर्दा भने उनको मृत्यु भयो । रेसुङ्गा नगरपालिका १२ का २६ वर्षीय युवा अनिल विकको वैदेशिक रोजगारका लागि दुबई पुगेको तीन महिना नपुग्दै वही साउन १० गते सडक दुर्घटनामा परी ज्यान गएको छ ।

उर्लेनी लामिचौर टोलका विकले धुर्कोट गाउँपालिका २ जुम्लादी गाउँकी २४ वर्षीया सरस्वता विकसँग अघिल्लो वर्षको असार महिनामा प्रेम विवाह गरेका थिए ।

विक विवाहको ९ महिनापछि गत बैशाख २२ गते विदेश उड्नका लागि घरबाट हिडेका थिए । सुकुम्वासी परिवारका विक चरम गरिबीबाट आक्रान्त हुँदै धन कमाएर सुखी जीवन जिउने सपना श्रीमतीसँग बाँढ्दै विदेश उडेका थिए । विदेश पुगेर पनि उनले फोनमा श्रीमतिलाई अब चिन्ता गर्ने दिन गए भन्दै होसला दिन्थे । अनिल जन्मेको पाँच महिनापछि बाबुको घर नजिकैको भिरबाट लडेर मृत्यु भएको थियो । त्यसको दुई/तीन वर्षपछि आमाको पनि मृत्यु भएपछि उनी बेसहारा भएर बिचल्लीमा परेका थिए । पाँच भाइमध्ये अनिल कान्छा थिए । घरमा एक्लै परेका अनिललाई उनका जेठा दाजु बमबहादुर विक र भाउजुले हुर्काएका थिए ।

गाउँमा मजदुरी गर्दै हुर्केका अनिल पछि ट्याक्टर चालक बनेका थिए । विवाहपछि ऋण काढेर भए पनि विदेश जाने योजना बनाएका उनको मृत्युको खबर सुनेपछि श्रीमती सरस्वता एक सातासम्म अर्ध अचेत भइन् । पतिको बारेमा उनी धेरै बेरसम्म अचेत हुन्छिन् । यसो जागेपछि पतिलाई पुकार्दै भक्कानो छाड्छिन् ।

विवाहको एक वर्ष नपुग्दै सिन्दुर पुछ्नु परेको यस घटनाबाट गाउँवासीहरुले पनि आँशु थाम्न सकेका छैनन् । विवाह गरेको असार महिनामा ठिक एक वर्ष पुगेको छ । एक वर्षअघिको असार महिनाको विवाह सम्बन्धको तस्विरसँगै भए पनि अब सरस्वताको भौतिक शरीरको जोडी टुटेको छ । दुःखद घटनाको हप्ता पुग्दा पनि रेसुङ्गा नगरपालिकाका कुनै पनि जनप्रतिनिधि परिवारलाई सहानुभूति दिन समेत नपुग्नु दुःखद पक्ष बनेको गाउँलेहरु बताउँछन् । अनिलको शव विदेशबाट भिक्काउनका लागि यहाँका जनप्रतिनिधिहरुले पहल गरी दिन परिवारको आग्रह छ । तल उर्लेनी बजारदेखि उनीहरुको गाउँसम्म पुग्ने मोटरबाटो त परै जाओस् हिंड्ने बाटाको अवस्था समेत बेहाल छ । उर्लेनी आसपासको दलितबस्ती नगरपालिकाको विकट कर्णाली बन्दै आएको छ ।

सदरमुकाम नजिकैको दलितबस्ती वर्षौंदेखि बर्तमानीको अँध्यारो बन्दै आउँदा पनि नगरपालिकाको ध्यान पुग्न सकेको छैन । मृतक अनिल विकका परिवारजन झैं थुप्रै दलितहरु कोही सुकुम्वासी त कोही तीन महिना खाना नपुग्ने जमिन भएकाहरु छन् । उनीहरुलाई हरेक चुनावमा चामललगायतको खाद्यान्न र पेय पदार्थ बाँड्ने र आश्वासनको बिस्कुन सुकाइदिने गरिन्छ, तर चुनाव जितेपछि उनीहरुलाई गाउँमा वा जिल्लामा रोगारी दिने र जीवनस्तर माथि उठाउन कुनै प्रयास नगरिँदा अनिल जस्ता युवाले विदेशमा ज्यान गुमाउनुपरेको गाउँलेहरुको गुनासो छ ।

इनरह्वीललाई ब्राण्डिङ गर्ने रिजालको योजना

बुटवल । इनरह्वील क्लब अफ मिडटाउन बुटवलको वर्ष २०२४/०२५ की अध्यक्ष राधिकादेवी रिजालले आफ्नो कार्यकालमा दीर्घकालीन योजनाहरुलाई निकै प्राथमिकताका साथ ल्याउने बताएकी छन् ।

क्लबको १६औं पदहस्तान्तरण कार्यक्रममा वर्ष २०२३/०२४ की अध्यक्ष देवी न्यौपानेले वर्ष २०२४/०२५ की अध्यक्ष राधिकादेवी रिजाललाई पद हस्तान्तरण गरेलगत्तै उनले दीर्घकालीन योजनाहरु सार्वजनिक गरेकी हुन् ।

नवनियुक्त अध्यक्ष राधिका रिजालले क्लबले आफ्नो कार्यकालमा क्लबलाई ब्राण्डिङ गर्दै दीर्घकालिन योजनाहरुलाई अगाडि बढाउने प्रतिक्रिया दिइन । उनले आफूले सामाजिक उत्तरदायित्वका कामहरु गर्नुका साथै रोपेका बिरुवाहरु हुर्कने व्यवस्थापनसँगै वृक्षरोपण गर्ने, मातृक्लब तथा नयाँ जन्माएको क्लबलाई आमन्त्रित गर्दै त्यसको व्यवस्थापनको कामहरु गर्ने बताइन् । उनले आफ्नो कार्यकालमा क्लबको नामबाट बुटवलको मुख्य सडकमा यात्रु प्रतिक्षालय निर्माण गर्ने, ५ जना निम्न वर्गीय महिलालाई निःशुल्क बेकरी तालिम दिने, तथा कुनै एक विद्यालयलाई अभिभावकत्व ग्रहण गरी विद्यालयको अवस्था सुधार्नको लागि सुरुवात गर्ने योजना रहेको जनाइन ।

यस्तै क्लबले रुपन्देहीको देवदहका अति विपन्न वर्गीय परिवारका आयुष्मा परियार र निशा परिवारलाई खाने बस्ने तथा विवाह नहुँदासम्म जति पढ्न खोज्छन् त्यसको व्यवस्थापन पनि गर्ने उनले प्रतिबद्धता व्यक्त गरिन ।

उनले अहिलेका यौवन अवस्थाका बालबालिकालाई जीवनशैली व्यवस्थापनसम्बन्धी उत्प्रेरणात्मक तालिम, पाठेघरको मुखको क्यान्सरविरुद्धको भ्याक्सिन लगाउने, अशक्त मनस्थिति भएका बालबालिकालाई प्ले रुम बनाउने तथा श्रृंगेश्वर धाममा रहेको जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्रमा भोजन गराउने योजना रहेको सुनाइन । क्लबको वर्ष २०२४/०२५ को लागि आइपीपीमा देवी न्यौपाने, उपाध्यक्षमा सुमित्रा न्यौपाने, सचिवमा सुशिला पोखरेल, कोषाध्यक्षमा गीता खनाल, आइएसओमा जुनु भण्डारी, इडिटरमा सुशिला आचार्य चयन भएका छन् । एक्जुकेटिभ मेम्बरमा शिवा राना, जमुना श्रेष्ठ रहेका छन् ।

पदस्थापन कार्यक्रममा बोल्दै इनरह्वील डिस्ट्रिक्ट ३५० नेपालका डिस्ट्रिक्ट चेयरमेन आशा श्रेष्ठले आफैं संस्थापक अध्यक्ष भएको क्लबमा प्रमुख अतिथि भएर आउन पाउँदा खुशी लागेको बताउँदै इनरह्वील डिष्ट्रिक ३५० को थिममा रहेर काम गर्न आग्रह गरिन् ।

कार्यक्रममा बुटवल उप-महानगरपालिका उपप्रमुख सावित्रादेवी अर्यालले क्लबको माध्यममार्फत् नेतृत्व विकास भइरहेको देख्दा खुसी लागेको बताइन ।

कार्यक्रममा सबै क्लबहरुको तर्फबाट इनरह्वील क्लब अफ बुटवलका सम्झना ज्ञवाली, रोटरी क्लब अफ बुटवलका अध्यक्ष प्रज्ज्वल धान्जु, संस्थापक सल्लाहकार ओमकिला पुनलगायतले शुभकामना दिएका थिए ।

साथै क्लबले विगतका वर्षदेखि प्रदान गर्दै आएको छात्रवृत्ति कार्यक्रमअन्तर्गत भविष्य निर्माण माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययनरत रुमकला बुढाथोकी र नवरत्न माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययनरत आयुष्या परियारलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको थियो । वर्ष २०२३/०२४ का अध्यक्ष देवी न्यौपानेले वर्षभरि गरेका कामहरुको जानकारी गराउँदै आफूलाई साथदिने संस्थाका पूर्व अध्यक्ष, सदस्यहरु र सल्लाहकारहरुलाई सम्मान गरेका थिए । सोही अवसरमा अध्यक्ष न्यौपानले आफ्नो कार्यकालमा सञ्चार क्षेत्रबाट सहयोग पुऱ्याएको भन्दै दैनिक लुम्बिनीका अनलाइन संयोजक पत्रकार आचार्य प्रदीपलाई नगदसहित सम्मान गरेकी थिइन् ।

८० युनिट रगत संकलन

बुटवल । बुटवल ६ अमरपथ सिंह कम्प्लेक्समा रहेको रोयल जिम एण्ड फिटनेसले बृहत् रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरेको छ ।

रक्तसञ्चार केन्द्र बुटवलको प्राविधिक सहयोगमा आयोजना भएको रक्तदान कार्यक्रममा ८० युनिट रगत संकलन भएको सञ्चालक मदन शर्माले जानकारी दिए ।

रक्तदान जीवनदान भन्ने मूल मर्मलाई आत्मसात गर्दै बुटवलमा आवश्यक परेकालाई रगतको अभाव हुन नदिनका लागि रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरिएको सञ्चालक शर्माले बताए ।

फिटनेस गर्नेहरुलाई रक्तदानतर्फ प्रेरित गर्न पहिलो पटक रोयलले यो काम गरेको उनको दाबी छ । कुनै औपचारिकता बिना नै रक्तदान गरिएको बताउँदै फिटनेसबाट महिला तथा पुरुषका लागि फरक-फरक समयमा विभिन्न कक्षाहरु सञ्चालनमा रहेको शर्माले जानकारी दिए ।

कृष्णनगरमा शनिबार निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर हुँदै

कपिलवस्तु । कपिलवस्तुको कृष्णनगरमा स्व. चक्रधारीदेवी गोयल कल्याणकारी कोषले शनिबार निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर आयोजना गरेको छ ।

युनिभर्सल मेडिकल कलेज भैरहवाको सहकार्यमा कपिलवस्तुको कृष्णनगरमा अवस्थित लक्ष्मीनारायण मन्दिर धर्मशाला परिसरमा उक्त निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन हुने भएको हो ।

शनिबार बिहान ९:३० बजेदेखि सञ्चालन हुने उक्त निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरमा सामान्य चिकित्सक, महिला रोग, हाडजोर्नी तथा नसारोग, बाल रोग, नाक, कान, घाँटी, रगत परीक्षण, दाँत तथा गिजा रोग, इ.सी.जी, छाला तथा यौन रोग, अल्ट्रासाउण्डलगायतको परीक्षण तथा निःशुल्क उपचारका साथै निःशुल्क औषधि वितरण समेत हुने ट्रष्टका अध्यक्ष विश्वनाथ गोयलले बताए ।

उक्त निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरमा उपस्थित भई आफ्नो स्वास्थ्य परीक्षण गराइ यस अवसरको फाइदा उठाउनु सकिने छ । यस शिविरमा उपस्थित भई नाम लेखाएका बिरामीले भाद्र १७ गतेसम्म विभिन्न रोगको उपचारमा युनिभर्सल मेडिकल कलेज भैरहवाले विशेष छुट तथा सहुलियत दरमा बिरामी उपचार समेत गर्ने ट्रसका अध्यक्ष गोयलले बताए ।

उक्त निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर बिहान ९ बजेदेखि साँझ ६ बजेसम्म सञ्चालन हुनेछ ।

वार्षिक ...

हजारौंलाई यसरी बनाउन सकिन्छ उद्यमी

उद्योगका सञ्चालक वसन्त रोक्काले नेपालको ६० लाख हेक्टर वनमध्ये १० प्रतिशत अर्थात् ६ लाख हेक्टर वनक्षेत्र खाली रहेकाले त्यसमा वृक्षरोपण गर्नुपर्ने सरकारलाई सुझाउँछन् । यो खाली वन क्षेत्रमा एक हेक्टरमा १६ सय बिरुवाका दरले बिरुवा रोप्ने हो भने बिरुवा हुर्केपछि वर्षेनिमा ३ खर्ब रुपैयाँ आम्दानी लिन सकिने रोक्काको दाबी छ ।

'३ खर्ब रुपैयाँ आम्दानी दिने जिम्मा हामी लिन्छौं, सरकारले खाली रहेको वनलाई बिरुवा रोपेर हरियाली बनाओस्, या त हामीलाई लगाउन देओस् ।'- रोक्काले भने ।

खयरको बिरुवा अरू खेती गर्न नमिल्ने ढुंगे बगर र गेग्रेटोमा पनि लगाउन सकिने, पानी पनि खासै नचाहिने र एकपटक हुर्केपछि तीन पटकसम्म त्यसको उत्पादन लिन सकिने भएकाले व्यावसायिक रूपमा यसको वृक्षरोपणलाई देशव्यापी अभियानका रूपमा लैजानुपर्ने उद्योगी रोकाको सुझाव छ ।

नदी किनारमा बाँस र अम्रिसो खेती गरौं

यसैगरी, उत्तरमा चीनको सीमादेखि दक्षिणमा भारतीय सीमासम्म बग्ने सबै नदीको दुवैतर्फ किनारमा बाँस र अम्रिसो खेती गर्नुपर्ने उनको सुझाव छ । 'गण्डकी, कोशी, कर्णाली, नारायणी आदि नदी किनारको दायाँ बायाँ बाँस र अम्रिसो लगाउन सकिन्छ, जाजरकोट हुँदै बग्ने भेरी नदी किनारमा हजारौंको संख्यामा रूख कटहर लगाउन सकिन्छ,' उनले भने-'यसमा हजारौं होइन, लाखौं नेपालीलाई उत्पादनसँग जोड्न सकिन्छ करोडौंदेखि अर्बौंसम्म कमाउन सकिन्छ ।' रूख कटहरको फलबाट वाइन पनि बनाउन सकिने जसले विदेशी महँगो वाइनलाई विस्थापित गर्ने र रूखबाट काठ उत्पादन भई वर्षेनी लाखौं रोजगारी सिर्जना हुने रोक्काको सुझाव छ ।

तराईदेखि पहाडसम्मका खेतका आली र कान्लामा सफ्ट उड लगाउनुपर्ने उद्योगी बसन्त रोकाको सुझाव छ । सफ्ट उड पात झर्ने खालको बिरुवा भएकाले त्यसबाट मल बनेर यसले बालीनालीलाई असर हैन झन् फाइदा गर्छ । एक बिघा खेतको आली र कान्लामा मात्रै २ सय बोट सफ्ट उड रोप्न सकिने रोका बताउँछन् । यसले वर्षमा न्यूनतम ६० हजार अतिरिक्त आम्दानी दिन्छ । नेपालमा रहेको ६० लाख बिघा खेतीयोग्य जग्गामा प्रतिबिघा २ सयका दरले सफ्ट उड लगाउँदा एक वर्षमा ३६ करोड आम्दानी हुने उनको हिसाब छ ।

मुलुकमा झण्डै १० खर्ब रुपैयाँ बराबरको निर्यात सम्भावना रहेको विभिन्न अध्ययनले देखाएको, तर मुस्किलले २ खर्ब हाराहारीमा मात्रै निर्यात हुन सकेको अवस्थामा उद्योगी बसन्त रोक्का र उनी जस्तै उद्योगीका नवीन सोचमा साथ दिनुपर्ने सिद्धार्थ उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष ठाकुरप्रसाद श्रेष्ठ बताउँछन् । 'स्वदेशी उद्योगीको संरक्षण र निर्यात प्रवर्द्धनमा सरकार उदासीन हुँदा मुलुकमा खर्च र आम्दानीको खाडल वर्षेनी डेढ खर्ब पुगेको छ, चरम व्यापार घाटाले मुलुकको भुक्तानी सन्तुलनलाई नै गम्भीर असर गरिरहेको छ,' अध्यक्ष श्रेष्ठले भने- 'रेमिट्यान्स र आयातको राजस्वका भरमा मुलुक चलाउने प्रवृत्ति अन्त्य गर्न सरकारले उद्योगीले अघि सारेका नवीन सोच र मागलाई सुन्नैपर्छ ।'

भन्सारले ...

भैरहवा भन्सार कार्यालयले पछिल्लो एक वर्षमा नेपाल भित्रिएको करोडौं मूल्य बराबरको अवैध सामान बरामद गरेको छ । यसअघि गत जेठ २९ मा भैरहवा भन्सार कार्यालयले लु १ च ४७९२ नम्बरको पिकअप गाडी नियन्त्रणमा लिई अवैधरुपमा भित्र्याइएको १७ लाख बढीको बेल्ट, ब्रा र मोजा बरामद गरेको थियो, गाडी जफत गरी चालक अब्दुल अन्सारी अहिले थुनामा छन् ।

यस्तै भन्सारले जेठ १ गते २४ टन अवैध प्याजसहित ना ५ ख ५२७१ नम्बरको ट्रक नियन्त्रणमा लिएको थियो । ९ लाख ६० हजार बराबरको उक्त प्याज र १२ लाख ट्रकको मूल्य कायम गरेर जफत गरिएकोमा थियो ।

असार २१ गते भैरहवाको बुद्धचोकबाट कार्यालयको गस्ती टोलीले आठ लाख ६० हजार बराबरको खुलो सुर्ती २८० केजी, कलासिक चुरोट १०१ प्याकेट, कुल लिप समेतको तयारी सुर्ती १०८५ प्याकेट भण्डारण गरिरहेको अवस्थामा बरामद गरेको थियो ।

पछिल्लो समय सेवाप्रवाहसँगै भन्सारको टिम तस्करी नियन्त्रणमा सक्रिए देखिएको छ । रातदिनको गस्ती र सूचनाको सूक्ष्म निगरानीले अवैध पैठारीकर्ता धमाधम नियन्त्रणमा आइरहेको भैरहवा भन्सार कार्यालयका प्रमुख नारद गौतमले बताए । 'हामीले जसरी हुन्छ अवैध निकासी-पैठारी रोक्ने भनेर काम गरिरहेका छौं, यसका लागि हाम्रो संयन्त्र परिचालन गरेका छौं, विभिन्न ठाउँबाट आउने सूचनाहरूलाई 'क्विक रेस्पोन्स' गर्ने गरिरहेका छौं ।'- भन्सार प्रमुख गौतमले भने ।

कार्यालयले अभियान नै चलाएर तीव्र रूपमा भन्सार छलेर भित्र्याइएका सामग्रीहरू नियन्त्रण लिइरहेको छ । भन्सार छलेर निर्यात गर्न लागिएको र आयात गरिएको अवस्थामा प्रयोग भएको गाडी तथा मानिससहित सामग्रीहरू नियन्त्रणमा लिने क्रम बढेको छ । गौतमले भन्सार प्रमुख भएर आएको छ नौ महिनामा भन्सार छली गरी अवैध बाटोबाट भित्र्याइएको र भारततर्फ लैजान लागिएको करिब ४ करोडको सामान बरामद भएको छ । 'अवैध सामान ओसारपसारमा प्रयोग भएका ट्रक, मिनी ट्रक, पिकअप र कार गरी करिब २ दर्जन ढुवानीका साधन नियन्त्रणमा लिइएको छ । मोटरसाइकल र स्कुटर पनि जफत भएका छन्', उनले भने-'यीमध्ये जफत गरिएका ढुवानीका साधनबाट २ करोड रुपैयाँ राज्यकोषमा जम्मा भएको छ ।'

भन्सारले सीमा क्षेत्रमा निगरानी बढाउँदा यो सफलता हात लागेको हो । सूचना र नियमित निगरानीले दर्जन गोदाममा छापा मारेर सामान, ढुवानीको साधन र मानिस नियन्त्रणमा लिइएको छ । अवैध पैठारीमा संलग्न ७ जना थुनामा छन् भने पाँचजना फरार छन् । केही धरौटीमा छुटेका छन् । आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा भन्सारले आफ्नो सक्रियतामा ६० बढी मुद्दा दर्ता गरेको छ ।

भन्सारसँगै नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीले पनि सीमा क्षेत्रबाट करोडौंका सामान बरामद गरेका छन् । खुल्ला सीमाको फाइदा उठाउँदै तस्करहरूले साइकलमा भन्सार छलेर थोरै-थोरै परिमाणमा चिनी, मटरलगायत सामग्री भित्र्याएर डम्प गर्ने गर्दछन् । परिमाण धेरै भएपछि नक्कली बीजक जारी गरेर गाडीमा मुलुकका विभिन्न स्थानमा पठाउने गर्ने गरेका छन् ।

तस्करहरुले त्रिलोकपुर, कदमहवा, दुर्गौलिया, बगौली, हरिनगढ, बंशी डिहवा, करौता, ठोठरी, तरैनी, खैराघाट, कञ्चनपुर, दुईमोहना, हर्दीडालीलगायतका नाकाबाट मर्चवार हुँदै बनगाईसम्म अवैध सामान ल्याउने गरेका छन् । यस्तै सेमरपानी, गैनिहवा, भगवानपुर, बुची बरवा, पिपरहवा धकधई हुँदै हुलाकी राजमार्ग सम्म तस्करीका सामान आउने गरेका छन । भन्सारकै पछाडि मेडडिहवा, नौडिहवा, फरेनिया भुजौली, पिपरहिया, केवटलिया, शंकरपुरलगायतका नाकाबाट पनि साइकल मोटरसाइकल र गाडीमै पनि तस्करी भइरहेका छन् ।

मुख्य नाकामा चेकजाँच कडाई गरेपनि रुपन्देहीका यि भित्री नाकातर्फ तस्करहरु सक्रिय भएका छन् । सिमा सुरक्षा र अवैध गतिविधि नियन्त्रण गर्न सशस्त्र प्रहरीको जिम्मेवारी छ भने नेपाल प्रहरीको पनि ठूलो टिम पनि अवैध वस्तुको ओसारपसर नियन्त्रणमा लाग्ने गरेको छ । सुरक्षा घेरा हुँदा हुँदै पनि तस्करका सामान निर्वाध भित्रि रहनु सुरक्षा निकाय माथि नै प्रश्न चिन्ह छ । विभिन्न चौकी र चेकपोस्ट पार गरी बजारमा आएर अवैध सामान बरामद हुनु भनेको संलग्नता छ कि ? भन्ने पनि छ । तस्करी रोकनकै लागि नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र भन्सार गस्ती टोलीको ठूलो जनशक्ति परिचालन भए पनि तस्करहरु विभिन्न नाकाबाट अर्भै पनि तस्करी गरिरहेका छन्, सीमित स्रोत साधन र जनशक्ति भएको भन्सारले निरन्तर यस्ता अवैध वस्तु नियन्त्रण गरिरहेकै छ ।

पछिल्लो समय दैनिक उपभोग्य वस्तु, कपडा मात्रै होइन हार्डवेयर, मेसिनरी तथा इलेक्ट्रिक सामानहरु विभिन्न नाकाबाट भित्रिरहेका छन् । सिमा क्षेत्र नजिक रहेका गल्लाभण्डारहरुले पनि धान, गहुँ र चामल अवैध रुपमा भित्र्याइ वैध बनाउने गरेका छन् । पारिबाट ल्याएर नयाँ बोरामा राखेपछि स्थानीय उत्पादन हुन्छ भन्दै खुला रुपमा नै ट्याक्टर पिकअपबाट शहरहरुमा पठाउने गरेका छन् । चौकीको अगाडिबाट नै तस्करीका सामानहरु निर्धक्क साथ जाने गरेको छ । खुला सिमाबाट जे-जस्तो अवस्थामा ल्याए पनि ति सामानहरु प्रहरी पोस्टकै अगाडिबाट जाँदा समेत प्रहरीले वास्ता नगर्नु प्रहरीकै मिलेमतोमा तस्करी भइरहेको छ ।

व्यवस्थापनमा ...

उनका अनुसार ३.६ जीपीएभन्दा माथि ल्याउने ५६ जना, ३.२ भन्दा माथि ल्याउने १३८ जना, २.८ भन्दा माथि ल्याउने १२० रहेका छन् ।

यसैगरी बुटवल ९ मा रहेको स्कलर्स होम्समा कक्षा १२ को परीक्षामा विज्ञान संकायबाट शतप्रतिशत उत्तीर्ण भएका छन् । व्यवस्थापन संकायमा ९३ प्रतिशत उत्तीर्णसहित उत्कृष्ट नतिजा आएको विद्यालयका प्राचार्य बाबुराम बञ्जाडेले बताए । बुटवल सुख्खानगरस्थित क्यानन माविले विज्ञान संकायतर्फ 'ए' प्लस ग्रेडसहित शतप्रतिशत नतिजा ल्याउन सफल क्यानन माविमा व्यवस्थापन संकायमा समेत 'ए' प्लस ग्रेडसहित ८९.६४ प्रतिशत विद्यार्थी उत्तीर्ण भएको शंकर भण्डारीले बताए ।

यस्तै सामुदायिक विद्यालयहरु कालिका मानवज्ञान मावि, कान्ति मावि, नविन औद्योगिक मावि, शान्ति नमूना तथा संस्थागततर्फ मणिमुकुन्द कलेज, तिलोत्तमा मावि, होराइजन जीबीएस, दीप बोर्डिङ, एभरेष्ट मावि, एम्सलगायतका विद्यालयले पनि उत्कृष्ठ नतिजा ल्याएको विद्यालयहरुले दाबी गरेका छन् ।

पर्यटन तथा उद्योग कार्यालय, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्तापूर्व)को हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मितिः२०८१।०४।१९ गते

नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) जिल्ला, कावासोती नगरपालिका वडा नं. १५ मा स्थायी बसोबास रहेको श्री किसम महतोको नाति/नातिनी बिकाराम महतोको छोरा/छोरी श्री लाल बहादुर महतोको नाउँमा दर्ता भएको दर्ता प्रमाणपत्र नं २६०/०७६/०७७ को नवलपरासी (बर्दघाट सुस्तापुर्व) जिल्ला कावासोती नगरपालिका वडा नं.- १५ मा रहेको लक्षु विनायक पशु फर्म नामक उद्योग/फर्म प्रोपाइटर श्री लालबहादुर महतोले उक्त उद्योग सञ्चालन गर्न नसक्ने भनी मिति २०८१।०४।१८ मा उद्योग/फर्म खारेजी गरिपाँउ भनी आवश्यक कागजात सहित रितपूर्वक निवेदन दिनुभएको हुँदा यो ३५ दिने हकदावी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ । सो उद्योग/फर्ममा अरु कसैको हकदावी, कोही कसैको कुनै पनि किसिमको ऋण, वक्यौता, असुल उपर गर्नु पर्ने रकम बाँकी छ भने सबुत प्रमाण सहित राष्ट्रिय स्तरको दैनिक पत्रिकामा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्र यस कार्यालयमा लिखित उजुरी दिनुहुन अनुरोध छ । म्यादभित्र लिखित उजुरी नपरेमा उक्त उद्योग/फर्म नियमानुसार खारेज भई जाने हुँदा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

अनलाइन पत्रिका हस्तान्तरण सम्बन्धी सूचना

तेस्रो पटक प्रकाशित २०८१/०४/१९

सूचना तथा प्रसारण विभागमा दर्ता नं. ३४५३-२०७८/७९ मिति २०७९/०३/०८ मा दर्ता रहेको क्रिएटिभ क्रिएशन एण्ड मिडिया प्रा. लि. द्वारा सञ्चालित www.balaawaz.com नामक अनलाइन पत्रिका यस कम्पनीबाट हस्तान्तरण हुने हुँदा यस कम्पनीसँग सम्बन्धित कुनै श्रमजीवी पत्रकारको पारिश्रमिक वा अन्य आर्थिक दायित्व भएमा मिति २०८१/०४/३१ भित्र यस कम्पनीको ठेगाना नागार्जुन १ काठमाडौं, सञ्चालकको मोबाइल नम्बर ९८६६०५०२६६ वा ईमेल designwithcreative@gmail.com मा सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध छ । साथै समयमै उजुरी प्राप्त नभएमा प्रक्रिया अगाडि बढाइने व्यहोरा अनुरोध छ ।

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

तपाईको सहर बुटवल तथा लुम्बिनी अंचलमा आधुनिक जापानीय मेशिनद्वारा सेफ्टी टंकी ट्वाइलेटको रिङ्ग भरिएमा १० मिनेटमा नै सफा गरिनेछ ।

- ट्वाइलेट, बाथरुम, किचन र नाली जाम भएमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।
- लोडसेडिङ्ग भएको बेलामा पनि अत्याधुनिक भ्याकुमद्वारा १० मिनेटमै सफ्टी टंकीको रिङ्ग खाली गरिने छ ।

सम्पर्कः
सुपथ मूल्यमा काम गर्ने र गराउन हामीलाई एक चोटी सेवा गर्ने मौका दिनुहोस
सीताराम सफा सेनेटरी
भैरहवा
९८६९७८९२७५, ९८००७६०६२२

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

के तपाईको घरको शिट, नाली, जाम भयो भने चिन्ता नलिनुहोस र सेनेटरी जगतमै बढी क्षमता, अत्याधुनिक प्रविधि, पावर फूल रोटर भ्याकुम पम्प, बिजुली नचाहिने एक मात्र सेनेटरीलाई सम्पर्क गर्नुहोस् ।
लोडसेडिङ्गको बेला पनि सेवा दिइने छ ।

सम्पर्कः
तिनाउ सेनेटरी
बुटवल-१०, सुख्खानगर, रूपन्देही,
फोनः ९८५७०५८८१३, ९८०७१८०८१३

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

सेफ्टी ट्याङ्की, भरिएर, शिरनाली जाम भएर समस्या परेको छ ?
हामी तपाईको समस्या तुरुन्त ५ मिनेटमै हल गरी दिनेछौं ।
क्षेत्रः लुम्बिनी, भैरहवा, परासी, बुटवल मर्चवार

प्रो. रामशाह शाहानी
विशाल सेनेटरी
बर्मेलीटोल, भैरहवा
मो.9847324755, 9804406297

हामी बोलेर मात्र होइन पुऱ्याएर छाड्छौ

तपाईको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा पठाउनु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस्।

सुपर काइनेटिक कुरियर्स सर्भिस

ट्राफिक चोक हिमालयन बैंकको साइड (सुर्य लाईफ इन्सोरेन्स भएको भवन)
फोन:- ०७१५४२५७१

आकर्षक डिजाइन तथा छपाई

सबै किसिमका रंगिन तथा सादा डिजाइनका साथै सम्पूर्ण छपाईको लागि सधै हामीलाई सम्झनुहोस्

सम्पर्क:
आइडिया डिजाइनर्स/अफसेट प्रेस

बुटवल-७, पुरानो बसपार्क (सब्जीमण्डी पछाडि) यातायात मजदूर संघको भवनमा
फोन:-०७१-५५०२९३
मो.९८५७०३५३८०,९८४७१२३९५७
E-mail:ideapressbtl@gmail.com

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

बुटवल सेनेटरी प्रा.लि.

९७४५४०५९७३, ९८०७४०९८५२

सेफ्टी टंकी, रिङ्ग सफा गर्नु परेमा तथा सेनेटरी सम्बन्धी कुनै पनि काम परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

मनिषा सेनेटरी ९८५११९७९६६, ९८४७१२४१८५

शर्वेस सेनेटरी ९८४७०३९१४३, ९८५७०३४३८३

रियुस सेनेटरी ९८११४२८७३०

रेसुङ्गा सेनेटरी/रेसुङ्गा वाटर सप्लायर्स ९८५७०५७०७०

नेपाल सरकारद्वारा मान्यता प्राप्त पश्चिम नेपालको पहिलो बहु विशेषज्ञ दन्त अस्पताल

आले डेण्टल हस्पिटल प्रा. लि.

श्रवणपथ, बुटवल-६, रुपन्देही, नेपाल (भुड्कीचोक देखि ५० मिटर पूर्व)

071-530108, 532544 dentalhospitalale@gmail.com www.aledentalhospital.com

दाँत, मुख तथा गिजा उपचार केन्द्र

"Healthy Smile, Happy Life" Our Location "स्वस्थ मुस्कान, खुशी जीवन"

सिद्धार्थ पब्लिकेशन (प्रा.) लि. द्वारा प्रकाशित दैनिक लुम्बिनीको लागि अध्यक्षः मोहन चापागाई, सल्लाहकारः एम.बी. विश्वकर्मा, प्रबन्ध सञ्चालकः महेश रिजाल, सम्पादकः शेरबहादुर केसी, सह-सम्पादकः टिआर शर्मा,
प्रधान कार्यालयः बुटवल-११, माझगाउँ, रूपन्देही, लुम्बिनी प्रदेश नेपाल, फोन : ०७१-५२०६४०, ५३७६४० इमेलः dainiklumbiniadd@gmail.com (Advt), lumbininews@gmail.com (News) मुख्य शाखा कार्यालय भैरहवा, फोनः ०७१-५७२२६७ वेबसाइडः www.lumbinipatrika.com